

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Daniely Zemanové a soudců Zdeňka Kühna a Miloslava Výborného v právní věci žalobce: **V. P.**, zast. Mgr. Štěpánem Řiháčkem, advokátem se sídlem Pionýrská 15, Brno, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 1. 10. 2014, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 8. 2015, čj. 18 Ad 68/2014-33,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci Mgr. Štěpánu Řiháčkovi, advokátovi, **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 3900 Kč, která bude proplacena do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

O d ů v o d n ě n í :

I. Předmět řízení

[1] Žalobce požádal o invalidní důchod dle zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Žalovaná rozhodnutím ze dne 26. 6. 2014 žádost zamítla, neboť žalobce nezískal potřebnou dobu pojištění ke dni 31. 3. 2014, k němuž byl uznán invalidním.

[2] Proti rozhodnutí žalované podal žalobce námitky, které byly zamítnuty v záhlaví uvedeným rozhodnutím žalované.

II. Řízení před krajským soudem

[3] Žalobu proti rozhodnutí žalované Krajský soud v Ostravě zamítl.

[4] Krajský soud si vyžádal odborný posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí. Na základě posudku a jeho doplnění uzavřel stejně jako žalovaná v napadeném rozhodnutí, že žalobce byl k datu jeho vydání invalidní v invaliditě I. stupně dle § 39 odst. 1 a 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění, „*přičemž datum vzniku invalidity bylo stanoveno na 31. 3. 2014*“.

[5] Krajský soud současně konstatoval, že za rozhodné období se žalobci nepodařilo naplnit druhou podmínku pro vznik nároku na invalidní důchod dle § 38 písm. a) zákona o důchodovém pojištění, tj. potřebnou dobu pojištění dle § 40 odst. 1 písm. f) a odst. 2 citovaného zákona.

III. Kasační stížnost, vyjádření žalované a replika stěžovatele

[6] Rozsudek krajského soudu napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností, v níž požádal o ustanovení právního zástupce. Usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 11. 2015, čj. 10 Ads 207/2015-21, byl stěžovateli zástupce ustanoven. V doplnění kasační stížnosti pak stěžovatel napadl rozsudek krajského soudu v celém rozsahu.

[7] Stěžovatel jako důvod podání kasační stížnosti uvedl svůj zdravotní stav, který jej limituje v hledání a výkonu pracovní činnosti, přičemž výkon pracovní činnosti je zároveň podmínkou pro získání nároku na invalidní důchod. Vzhledem k tomu, že si nemůže najít práci, nemůže se ani účastnit jako poplatník sociálního pojištění, v důsledku čehož není v jeho možnostech dosáhnout zákonem stanovené doby pojištění. Stěžovatel zároveň navrhl uhrazení zbývajících částí pojištění formou splátek v době po přiznání invalidního důchodu.

[8] Žalovaná ve svém vyjádření ke kasační stížnosti poukázala na schopnost stěžovatele při svém zdravotním postižení částečně pracovat, čímž by stěžovatel mohl splnit podmínku chybějící doby pojištění. Dále žalovaná nesouhlasila s návrhem stěžovatele na úhradu zbývajících částí pojištění formou splátek v době po přiznání invalidního důchodu, neboť to neumožňují platné předpisy.

[9] Stěžovatel na vyjádření žalované reagoval tvrzením, že „*tento názor je mimo realitu skutečného života a vyznačuje se přehnaným formalismem*.“ Zároveň stěžovatel podotkl, že existuje institut zmírnění tvrdosti zákona.

pokračování

IV. Právní posouzení Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost je přípustná, má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou. Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů; zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[11] Kasační stížnost není důvodná.

[12] K námitce týkající se nemožnosti splnění podmínky pro vznik nároku na invalidní důchod dle § 38 písm. a) zákona o důchodovém pojištění Nejvyšší správní soud uvádí, že neshledal nezákonnost v jejím posouzení krajským soudem. Krajský soud vyšel ze spisu žalované a v souladu s ním a relevantní právní úpravou konstatoval, že na stěžovatelovu věc se uplatní § 40 odst. 1 písm. f) citovaného zákona, který normuje, že „*[p]otřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod činí u pojištěnce [...] ve věku nad 28 let pět roků.*“, a odst. 2 téhož ustanovení, dle něhož „*[u] pojištěnce staršího 38 let se podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v období posledních 20 let před vznikem invalidity; potřebná doba pojištění činí přitom 10 roků.*“

[13] V odůvodnění napadeného rozsudku je dostatečně vysvětleno, že stěžovatel nesplnil započitatelnou dobu pojištění. Krajský soud z osobního listu důchodového pojištění stěžovatele zjistil, že v období od 31. 3. 2004 do 30. 3. 2014 získal žalobce pouze 3 roky pojištění, a v období od 31. 3. 1994 do 30. 3. 2014 pouze 3 roky a 357 dnů pojištění. Je patrné, že tyto doby pojištění nenaplní požadavky stanovené v § 40 odst. 1 písm. f), ani v § 40 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění. Krajský soud tedy posoudil splnění potřebných dob pojištění v souladu se zákonem.

[14] Ke stěžovatelově připomínce institutu zmírnění tvrdosti zákona Nejvyšší správní soud podotýká, že byť by se snad jednalo o kasační námitku, nemohl by ji věcně posoudit. Jde o nepřípustnou novou skutečnost, která nebyla uplatněna v řízení před krajským soudem (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Pro úplnost je nutno uvést, že i pokud by tomu tak nebylo, Nejvyšší správní soud nemá pravomoc k řízení o odstranění tvrdosti zákona. Toto řízení může proběhnout až poté, kdy soud vysloví, zda napadené rozhodnutí je či není v souladu se zákonem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2012, čj. 6 Ads 150/2011-65).

V. Závěr a náklady řízení

[15] Kasační námitky uplatněné stěžovatelem Nejvyšší správní soud za opodstatněné neshledal a ani z přezkumu dle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., který Nejvyšší správní soud provádí z úřední povinnosti, nevyplynul důvod pro zrušení napadeného rozsudku krajského soudu.

Kasační stížnost stěžovatele byla proto v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. větou poslední zamítnuta.

[16] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud na základě § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalované, které by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť jí v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá tedy právo na náhradu nákladů řízení.

[17] Stěžovateli byl usnesením zdejšího soudu ze dne 11. 11. 2015, čj. 10 Ads 207/2015-21, ustanoven zástupce Mgr. Štěpán Řiháček, advokát se sídlem Pionýrská 15, Brno. Nejvyšší správní soud přiznal ustanovenému zástupci stěžovatele odměnu za tři úkony právní služby (první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení, sepsání kasační stížnosti a repliky k vyjádření žalované) podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, a to za každý úkon právní služby ve výši 1000 Kč [srov. § 9 odst. 2 a § 7 bod 3. advokátního tarifu] a náhradu hotových výdajů paušální částkou za každý úkon právní služby ve výši 300 Kč (srov. § 13 odst. 3 advokátního tarifu). Jelikož ustanovený zástupce není plátcem DPH, zdejší soud mu částku odpovídající dani z přidané hodnoty nepřiznal. Celkem činí odměna ustanoveného zástupce 3900 Kč a bude mu vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. března 2016

Daniela Zemanová
předsedkyně senátu